

UPPSALA KOMMUN
uppsala.kommun@uppsala.se

2023-11-29
1 (18)
Dnr- SI 2023:5713

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Liljeforsskolan i
Uppsala kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Liljeforsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Liljeforsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla sina metoder för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen, i syfte att ytterligare stimulera och motivera eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 29 mars 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177 90304 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:5713) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Liljeforsskolan* leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolans resultat, såväl vad gäller elevernas kunskapsutveckling, värdegrundsarbetet som undervisningens genomförande. Utifrån analysen och de identifierade utvecklingsbehoven genomför rektorn utvecklingsåtgärder och fördelar resurser för att möta de behov som finns på skolan. Det bedrivs ett strategiskt jämställdhetsarbete i syfte att säkerställa att flickor och pojkar ges likvärdiga förutsättningar. Vidare är rektorns ledning och organisation av det pedagogiska arbetet tydligt vilket skapar goda förutsättningar för lärarna att samverka och lära av varandra. Rektorn har också på ett tydligt sätt kommunicerat ut till lärare och övrig skolpersonal vad som gäller angående skolans arbets- och förhållningssätt.

Rektorns uppföljning och analys av resultat och undervisningens genomförande

Granskningen visar att skolan systematiskt och löpande följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat, resultat av skolans arbete med värdegrund och undervisningens genomförande. På skolan finns det sex utvecklingslärare som leder lärarnas uppföljnings- och analysarbete. Arbetet sker i respektive arbetslag, F-1, 2-3 och 4-5. Som hjälp i analysarbetet finns matriser med framtagna frågor för lärarna att utgå från. Rektorn gör sedan, tillsammans med utvecklingslärarna och övrig personal, en övergripande analys av skolans resultat. Underlagen som analyseras omfattar omdömen i samtliga ämnen, resultat från nationella prov, jämförelser mellan flickor och pojkars resultat samt jämförelser mellan ämnen och årskurser.

Förutom de ovannämnda arbetslagen är skolan organiserad i olika arbetsgrupper med fokus på särskilda områden som exempelvis trygghet, kränkingsärenden och elevfrånvaro. Respektive arbetsgrupp arbetar med främjande och förebyggande insatser samt med att följa upp effekterna av de insatser som genomförs. Arbetsgrupperna leds av rektorn eller biträdande rektorn. Skolans stödgrupp arbetar med frågor som rör skolans likabehandlingsarbete och följer upp resultat kopplade till skolans värdegrundsarbete. Underlag för detta är exempelvis trygghetsenkäter, kartläggningar av otrygga platser och kränkingsanmälningar. Närvaroteamet arbetar för ökad elevnärvaro och följer upp elevernas frånvaro. Skolans elevhälsoteam arbetar främjande och förebyggande och träffar lärarna i respektive klass två gånger per termin för att göra nulägesbedömningar av hur det fungerar i respektive klass samt för att se över vilka eventuella insatser som behövs utifrån de behov som identifieras.

Analyserna visar att eleverna har lägre måluppfyllelse i svenska som andraspråk och matematik än både kommunen och riket vilket delvis förklaras med elevernas

språkkunskaper i svenska.¹ Enligt skolans verksamhetsplan för läsåret 2023 klarade endast 39 procent av Liljeforsskolans elever i årskurs 3 samtliga delprov på nationella provet i matematik 2022/23. Av skolans analysarbete framkommer att språket och ett bristande ordförråd i svenska utgör ett hinder för eleverna. Skolan ser det som ett utvecklingsområde att utveckla undervisningsmetoder som ökar språkutvecklingen hos eleverna. Andra tänkbara förklaringar till resultatet är läromedel i matematik som behöver kompletteras för att säkerställa att allt centralt innehåll behandlas. Skolan har därför sett över de läromedel i matematik som används och skolans utvecklingslärare har hållit i "work shops" för lärarna och bland annat tipsat om hur de kan utveckla undervisningen exempelvis genom att arbeta mer med laborativa inslag. De ämnen som utmärker sig genom att ha en stor andel elever med godtagbara eller mer än godtagbara kunskaper är slöjd, bild och musik. Skolans analys av detta är att de elever som har svårigheter att uttrycka sig på svenska gynnas av att få visa sin kreativitet och sina kunskaper praktiskt.

Av skolans egen trygghetsenkät framgår att resultaten vad gäller trygghet sjunkit sett över en treårsperiod. Läsåret 2022/23 svarar 85 procent av eleverna att de känner sig trygga i skolan, föregående läsår var siffran 92 procent. Utvecklingsåtgärder som satts in är exempelvis styrda rastaktiviteter samt insatser för att öka kompetensen hos personalen vad gäller arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Utifrån analyser av de kränkningsärenden som inkommit har skolan sett att de flesta kränkningar som sker är verbala. Stödgruppen arbetar nu med att ta fram material till ett skolövergripande arbete om språkbruk som kommer att ske senare i höst.

Jämställdhetsarbete

Det bedrivs ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan i syfte att säkerställa att flickor och pojkar ges likvärdiga förutsättningar. Rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan flickors och pojkars kunskapsresultat samt resultat kopplat till värdegrundsarbetet. Skolan genomför också insatser, exempelvis något som skolan kallar "kompislektion" där lärarna är schemalagda att varje vecka arbeta med värdegrundsfrågor i sina respektive klasser. I värdegrundsarbetet ingår frågor som rör jämställdhet, lärarna diskuterar exempelvis frågor om könsidentitet och människors lika värde samt föreställningar om vad som är manligt respektive kvinnligt tillsammans med eleverna. Elevhälsan har hållit i en utbildning om hedersrelaterat våld för all personal och en av lärarna ska hålla i en föreläsning om Sexualitet, samtycke och relationer utifrån läroplansändringarna den 1 juli 2022. Lärarna beskriver att trots att rektorn varit på skolan en kort tid har rektorn varit tydlig med

¹ Av officiell statistik framgår att 83 procent av eleverna på skolan har utländsk bakgrund läsåret 2022/23.

att det ska finnas en plan för hur Läroplanens del 1 och 2 implementeras i undervisningen vilket enligt lärarna signalerar att rektorn tycker att detta är viktiga frågor.

Rektorn och biträdande rektorn uppger att det finns en stor medvetenhet bland personalen på skolan när det gäller jämställdhetsfrågor och att skapa jämlika förutsättningar mellan flickor och pojkar. Lärarna reflekterar exempelvis över hur de fördelar ordet mellan flickor och pojkar i klassrummet så att alla röster ska bli hörda. Skolans personal har även lagt märke till att det i stor omfattning bara är pojkar som spelar fotboll på rasterna och har därför skapat särskilda tillfällen för flickorna att spela. Från början var det endast ett fåtal flickor som deltog men med tiden har intresset ökat. Målet är att både flickor och pojkar ska spela tillsammans och lärarna ser redan att det börjar ske.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorns ledning och organisation av det pedagogiska arbetet är tydlig och att lärarna ges goda förutsättningar att samverka och lära av varandra. Skolans arbets- och förhållningssätt är också tydliga och tillämpas av lärare och övrig skolpersonal. Lärarna får vid flertalet tillfällen delta och samverka i olika forum och arbetsgrupper som beskrivits under rubriken *Rektorn uppföljning och analys av resultat och undervisningens genomförande*. Utöver arbetslagen samverkar lärarna årskursvis i klasslag. Skolan har även pedagogiska caféer där alla lärare arbetar med skolutvecklingsfrågor och kollegialt lärande över årskursgränserna. Exempelvis har samtliga lärare på skolan läst en bok om lektionsstruktur och haft gemensamma diskussioner kring undervisning och lektionsupplägg. Av samtliga intervjuer framkommer att rektorn på kort tid har skaffat sig en god kännedom om verksamheten och att rektorn visar stort intresse för pedagogiska frågor och hur undervisningen bedrivs på skolan. Rektorn har följt upp det arbete som sker både genom lektionsbesök samt genom att delta i de olika mötesforumen.

Vidare visar granskningen att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av personalen. Vid terminsstart går elevhälsans representanter igenom arbetsgången för de rutiner som finns på skolan och det finns även "lathundar" där det skriftligt framgår vad som gäller. Personalen har deltagit i utbildning angående arbetet mot kränkande behandling samt hur kränkingsärenden ska rapporteras och följas upp. Det har också genomförts en generell satsning i Uppsala kommun gällande frånvarohantering vilket enligt rektorn och biträdande rektorn ökat medvetenheten hos personalen.

Lärare som börjar på skolan får en god introduktion, både genom muntlig introduktion för nyanställda samt genom stöd av mentor.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen överlag är välstrukturerad och att syftet med de olika arbetsmomenten i de flesta fall är tydligt. Undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så det blir en variation och balans. Lärarna har god kännedom om elevernas individuella behov och anpassar undervisningen efter detta. Det förekommer också inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärarna ger eleverna möjligheter att reflektera över det egna lärandet men kan i större omfattning göra eleverna delaktiga i undervisningen.

Målfokuserad och strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen överlag är välstrukturerad och att syftet med lektionen eller olika arbetsmoment i de flesta fall är tydligt. Skolan har arbetat med att skapa en gemensam struktur vad gäller lektionernas upplägg och har till att börja med arbetat med uppstart och inledning av lektioner. Lärarna förmedlar kontinuerligt målen för eleverna och har också haft diskussioner om vikten av att det ska vara tydligt för eleverna vad som är syftet med lektionerna och olika arbetsmoment för att skapa struktur i undervisningen. På samtliga av de lektionsobservationer Skolinspektionen genomfört finns en tydlig lektionsstart med introduktion av arbetsuppgifterna där lärarna berättar vad eleverna ska göra och på flera av lektionerna förklarar lärarna vad eleverna ska lära sig samt syftet med uppgiften eller

arbetsmomentet. Eleverna uttrycker att det skiljer sig mellan lärarna huruvida de förklarar syftet med lektioner och olika arbetsmoment samt aktiviteter.

På några av de observerade lektionerna sammanfattar lärarna lektionen tillsammans med eleverna genom att exempelvis be eleverna återberätta vad de arbetat med eller berätta vad de tycker fungerat bra respektive mindre bra. På några lektioner görs inget tydligt avslut. Av samtliga intervjuer framkommer att arbetet med att skapa lektionsstruktur kommer att fortsätta och även innefatta delar som exempelvis sammanfattande avslut.

Varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Granskningen visar vidare att undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter som skapar en variation för eleverna. De observerade lektionerna innehåller en god balans mellan såväl arbete i helklass, som arbete i par, grupp och enskilt. Av lärarintervjuer framgår att de i stor omfattning arbetar multimodalt i klassrummen med både ljud och bild, vilket skapar variation och ger lärarna möjlighet att kommunicera på olika sätt om samma innehåll. Lärarna anser att de lyckas nå fler elever med hjälp av de digitala verktygen. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de vet vad de ska arbeta med på lektionen samt för att förstå och bibehålla engagemang för uppgiften. Både lärare och resurspersoner förklarar instruktioner på olika sätt och använder i flera fall bildstöd för att förstärka sina förklaringar. Samtliga klassrum är utrustade med ljudutjämningsystem så lärarna ska höras tydligt var de än befinner sig i klassrummet eller om de exempelvis står med ryggen vänd mot eleverna och skriver på tavlan. Klassrummen är också utrustade med dokumentkameror som exempelvis används för att visualisera textspråk eller spegla bilder och övningar. Detta underlättar för lärarna att ge synliga och tydliga instruktioner och säkerställa att eleverna förstår innehållet. Under Skolinspektionens lektionsobservationer kommer de flesta elever igång snabbt med sina arbetsuppgifter och lärarna går runt i klassrummet och kontrollerar att alla elever hänger med, även de elever som inte aktivt ber om hjälp genom att räcka upp handen. De elever som tappar fokus uppmärksammas i de flesta fall av lärarna eller resurspersonen. Av elevintervjuer framkommer att lärarna ofta förklarar så eleverna förstår men att det kan vara svårare att förstå i vissa ämnen och att det är bra när eleverna får ta hjälp av varandra. Enligt eleverna får de inte hjälpa eller ta hjälp av sina kamrater i alla ämnen utan måste vara tysta. Eleverna beskriver att det är svårt att vara tyst när man sitter med en kompis som inte förstår.

Stimulans och utmaningar utifrån elevernas behov och förutsättningar

Undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till eleverna så att den utmanar och stimulerar eleverna utifrån hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Lärarna berättar att de redan i planeringen av undervisningen diskuterar hur de ska

nivåanpassa uppgifterna så de också passar de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling. De läromedel skolan använder har ofta uppgifter av mer utmanande karaktär för de elever som behöver det. I några ämnen som exempelvis No-ämnen saknas det dock.

Av intervjuer med lärarna och elevhälsans representanter framkommer att de har goda möjligheter att anpassa och nivågruppera i undervisningen för att möta både de elever som behöver mer stöd och de elever som behöver mer utmaning. Skolan har en relativt hög lärartäthet² och det är flera lärare eller övrig skolpersonal i klassrummet. Enligt rektorn och biträdande rektorn finns det mycket goda exempel på hur skolans två- och trelärarskap fungerar ute i klasserna och hur lärarna arbetar tätt tillsammans för att hitta arbetssätt som gynnar och stimulerar eleverna. Exempelvis hur man kan möta elever som inte orkar vara med på långa genomgångar.

Personalen på skolan har god kunskap om extra anpassningar och ny personal på skolan får fortbildning för att bland annat kunna möta eleverna utifrån deras enskilda behov.

Inslag i undervisningen som stärker elevers självförtroende och motivation

Granskningen visar att skolan arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Vid flera av de observerade lektionerna förekommer inslag i undervisningen där lärarna på olika sätt uppmuntrar och berömmar eleverna. Elevhälsans representanter uppger att lärarna på skolan generellt är bra på att ge eleverna positiv feedback vilket i sig kan skapa motivation. I de fall lärarna i mindre omfattning arbetar främjande med att stärka elevernas motivation går elevhälsan in och stöttar i arbetet. Rektorn har tagit upp med lärarna att det är viktigt att kontinuerligt bekräfta, återkoppla samt föra en dialog med eleverna. I intervju med lärarna framgår att eleverna på skolan uppskattar bekräftelse och att lärarna dagligen försöker lyfta fram eleverna på olika sätt, både på individ- och gruppnivå.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar vidare att eleverna till viss del görs delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande men att arbetet kan utvecklas ytterligare. Undervisningen innehåller övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar. I vissa läromedel finns självskattningsövningar som syftar till att synliggöra för eleverna vad de kan och vad de behöver träna mer på. Lärarna beskriver att de i sin undervisning strävar efter ett öppet klimat där eleverna vågar uttrycka sina känslor och tankar.

² Av officiell statistik framgår att andelen elever per lärare läsåret 2022/23 var 11.6. Av skolans egna uppgifter framgår att lärartätheten inför läsåret 2023/24 har ökat ytterligare.

Även i framtagandet av de individuella utvecklingsplanerna görs eleverna delaktiga och får reflektera samt ta ansvar över sitt eget lärande när de planerar hur de vill jobba mot sina respektive mål.

När det gäller metoder för planering och utvärdering av undervisningen tillsammans med eleverna varierar det dock mellan lärare och ämnen i vilken utsträckning och med vilken kvalitet detta sker. Utvecklingslärare på skolan har genomfört lektionsobservationer där det framkom att det behövs mer elevaktivitet samt ett gemensamt tänk kring lektionsavslut. I arbetet med skapa en gemensam lektionsstruktur har diskussioner förts om att hitta varierade metoder för att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna även om skolan ännu inte nått ända fram i arbetet. Rektorn och biträdande rektorn beskriver att skolan behöver involvera eleverna på ett konkret sätt i alla ämnen så de inte blir passiva. Av skolans verksamhetsplan framgår att resultaten gällande delaktighet sjunkit sett ur en treårsperiod och att det finns ett behov av fortsatt arbete med begreppet delaktighet och vad det innebär i praktiken.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla sina metoder för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen, i syfte att ytterligare stimulera och motivera eleverna.

Granskningen visar att det finns ett behov av att öka elevernas delaktighet i undervisningen och att skapa strukturer för hur arbetet ska gå till. Det skiljer sig mellan lärare huruvida de aktivt arbetar för att involvera eleverna och möjliggöra för dem att medverka i planering och utvärdering av lektioner.

Av skollagen framgår att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras och ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. I lärarens pedagogiska ledning och styrning ingår att med regelbundenhet och varierade metoder tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Dels i syfte att utveckla undervisningen, och dels i syfte att utveckla elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar för sitt eget lärande. Elevers delaktighet och inflytande över undervisningen kan vara allt ifrån att undervisningens innehåll präglas av elevernas erfarenheter till att eleverna med lärarens handledning är med och styr sin egen kunskapsutveckling utifrån uppsatta mål. Det kan också innebära olika grad av aktivitet från elevernas sida.

Skolinspektionen rekommenderar lärarna att fortsätta det påbörjade arbetet med att skapa gemensamma strukturer vad gäller lektionernas upplägg så det också involverar elevdelaktighet och metoder för planering och utvärdering av undervisningen tillsammans med eleverna. I arbetet kan skolan med fördel ta del av Skolverkets stödmaterial på området.³

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan bedriver ett samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero. I de fall där det råder sämre studiero genomförs olika åtgärder för att skapa en lugn studiemiljö. Skolan arbetar också aktivt med att skapa en trygg miljö för eleverna genom att ha ett gemensamt förhållningssätt. Elevernas uppfattning om tryggheten i skolan följs regelbundet upp och analyseras.

Skolans arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det pågår ett samlat arbete på skolan för att skapa och upprätthålla studiero. I Skolenkäten⁴ har eleverna skattat området "Studiero" högre (6.1) än genomsnittet av samtliga medverkande skolenheter (5.5) på en 10-gradig skala. Skolan har gemensamma ordningsregler och ett förväntansdokument som eleverna får med sig hem där det tydligt framgår vad skolan förväntar sig av eleverna och vad eleverna och vårdnadshavarna kan förvänta sig av skolan. Personalen gör olika insatser för att förbättra studiemiljön exempelvis genom särskild möblering i

³ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/elevs-inflytande-och-delaktighet-i-undervisningen-kan-framja-studiero>.

⁴ Skolinspektionen genomför Skolenkäten som en del av granskningen av skolverksamheter i landet. Enkäten riktar sig till elever, vårdnadshavare och pedagogisk personal och genomförs löpande med en tvåårsfrekvens för alla skolor. För alla frågor i enkäten beräknas ett snitt för referensgruppen. Skalan är 1- 10 där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

klassrummen och möjlighet till avskärmning vid behov. I intervju med rektorn och biträdande rektorn framkommer att lärarna och övrig skolpersonal har god kännedom om elevers olika anpassningar och att de arbetar kontinuerligt med att anpassa undervisningen efter elevernas behov i syfte att skapa en god lärandemiljö. Lärarnas pågående arbete med att skapa en gemensam och tydlig lektionsstruktur är också en del i arbetet med att skapa studiero. Korta rörelsepauser så kallade "brain-breaks" används också under lektionspassen i syfte att få eleverna att bibehålla koncentration och engagemang för skolarbetet samt för att bidra till ökad studiero.

I intervju med eleverna framkommer emellertid att det varierar huruvida de upplever att de kan koncentrera sig på skolarbetet utan att bli störda och att de framtagna ordningsreglerna inte efterföljs. Även i skolans egen enkät har resultaten gällande studiero sjunkit. Av analysen i skolans verksamhetsplan för 2023 framgår att möjliga förklaringar till detta kan vara att det finns elevgrupper på skolan med mindre välfungerande gruppdynamik samt att det bildats grupper med pojkar där det förekommit en del konflikter som följer med in på lektionerna och som påverkar studieron. En annan förklaring som presenteras i verksamhetsplanen är att det kan finnas skillnader mellan olika lärares ledarskap, samt att den varierande stimulansen i undervisningen avspeglar sig i resultaten. Rektorn uppger att det finns klasser med fler utmaningar när det kommer till studiero, men att skolan snabbt sätter in åtgärder både vad gäller stödinsatser för elever men också när det gäller lärares ledarskap i klassrummet. Exempel på vidtagna åtgärder är stöd och handledning av den centrala elevhälsan.

Skolans arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att personalen på skolan arbetar aktivt och på ett medvetet sätt för att skapa trygghet för eleverna. Skolan har en hög lärartäthet och socialpedagoger som är med både på lektioner och på raster vilket möjliggör ökad flexibilitet att möta elevers olika behov. Lärarna uttrycker i intervju att de reagerar snabbt om något skulle inträffa. Även rastvärdarna och de planerade rastaktiviteterna lyfts som en framgångsfaktor i det förebyggande och främjande trygghetsarbetet. Elevernas upplevda trygghet följs upp genom terminsvisa enkäter, utvecklingssamtal, skolsköterskans elevhälsosamtal samt på de schemalagda "kompislektionerna".

Skolan har en stödgrupp som arbetar förebyggande och främjande med frågor som rör trygghets- och värdegrundsarbetet och som bland annat planerar och strukturerar upp skolans "kompisarbete". Stödgruppen genomför även kartläggningar av otrygga platser. Utifrån en analys av resultatet genomförs olika åtgärder som sedan följs upp och utvärderas. I samtliga intervjuer framkommer att Liljeforssskolan överlag är en trygg skola och att rektorn och personalen generellt har en god kännedom om hur

eleverna upplever tryggheten. I Skolenkäten har eleverna skattat området "trygghet" högre (8.8) än genomsnittet av samtliga medverkande skolenheter (8.1) på en 10-gradig skala. Det är inga större skillnader mellan flickors och pojkars upplevda trygghet. Lärarna berättar att de ställer mycket frågor till eleverna om deras trygghet och uppmuntrar eleverna att berätta om det skulle vara något. Skolan strävar också efter att ha ett nära samarbete med elevernas vårdnadshavare.

Även om eleverna överlag känner sig trygga på skolan berättar lärarna att tryggheten utanför skolan är mindre god och att det som sker i samhället också påverkar skolan. Skolan deltar i en samverkansgrupp tillsammans med socialtjänst, polis och fritids där trender och strömningar i området lyfts upp.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen ges i hög utsträckning.

Sammanfattande motivering

Skolinspektionens granskning visar att rektorn analyserar kunskapsresultat i form av omdömen samt resultat på nationella prov i syfte att upptäcka eventuella avvikelser. Rektorn ger också goda förutsättningar för lärarna att samverka kring bedömningsfrågor för att säkerställa att bedömningarna är likvärdiga.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömningar

Granskningen visar att rektorn analyserar kunskapsresultat i form av kartläggningsmaterial, omdömen och resultat på nationella prov i syfte att upptäcka eventuella avvikelser. Analyserna sker utifrån ämnen, elevgrupper, årskurser och kön. Vid tiden för granskningen har dock inte rektorn hunnit göra uppföljningar av samtliga lärares bedömningar eller fört diskussioner med lärarna om orsakerna till eventuella avvikelser. Detta är dock något som rektorn planerar att göra. Rektorn har fått till sig att det kan finnas risker för "glädjebedömningar" hos enstaka lärare och att detta är något skolledningen kommer arbeta närmare med. Rektorn har sett att det finns skillnader i de slutgiltiga bedömningarna av elevernas kunskaper och att det är fler

elever som har nått målen jämfört med vad skolans resultat på de nationella proven i svenska/ svenska som andra språk och matematik visar.⁵ Rektorn uppger att det finns förklaringar till varför det ser ut som det gör och att eleverna i den vardagliga undervisningen kan visa sina kunskaper på annat sätt exempelvis muntligt. Skolinspektionen ser positivt på att rektorn identifierat problematiken och planerat för insatser. Skolinspektionen förutsätter att rektorn genomför det planerade arbetet.

Förutsättningar för att säkerställa likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn ger goda förutsättningar för att samtliga lärare ska kunna samverka kring bedömningsfrågor. Lärarna arbetar i sina respektive klasslag där samverkan sker både vad gäller planering av undervisningen samt vid bedömningen av elevernas kunskaper. Det sker också en samrättning av de nationella proven. Lärarna i samtliga årskurser har använt sig av Skolverkets bedömningsstöd och formulerat mål för vad eleverna ska kunna i respektive årskurs för att säkerställa att alla delar i det centrala innehållet tas upp. Detta arbete har enligt lärarna lett till givande diskussioner och ett bra stöd både i undervisningen och i bedömningsarbetet. Vid behov får lärarna också handledning av utvecklingslärarna exempelvis när det finns nyanställda lärare på skolan. Skolledningen och utvecklingslärarna har också deltagit i diskussioner i de fall det funnit tveksamheter vad gäller bedömningen.

Utöver den samverkan som sker i klasslagen diskuterar lärarna bedömningsfrågor på de pedagogiska caféerna. Lärarna har bland annat arbetat med aktuella elevexempel som underlag för diskussionerna. Lärarna berättar att de har fyra delavstämningar varje läsår då de diskuterar bedömningar ur likvärdighetssynpunkt men understryker att det även sker en fortlöpande formativ bedömning av elevernas kunskaper utifrån det lärarna ser i klassrummet. I Skolenkäten har lärarna skattat frågan "I vilken utsträckning samverkar du och dina kollegor kring bedömning och betygssättning" högre (7.7) än genomsnittet för samtliga medverkande skolenheter (6.4) på en 10-gradig skala.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

⁵ Av skolans egna uppgifter för läsåret 2022/23 framgår att 39 procent av eleverna i årskurs 3 på Liljeforsskolan fick godkänt i samtliga delprov på det nationella provet i matematik. Detta kan jämföras med 75 procent för Uppsala kommun. Andel elever med godkänt i samtliga delprov på det nationella provet i svenska / svenska som andra språk var på Liljeforsskolan 61 procent vilket kan jämföras med 76 procent i Uppsala kommun.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I handläggningen av ärendet har utredarna Helen Lundell Sjöberg (föredragande), Johanna Salomonsson samt Robert Sondell medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tio lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 17 – 20 oktober 2023. Besöket genomfördes av utredarna Helen Lundell Sjöberg och Johanna Salomonsson.

Liljeforsskolan ligger i Uppsala kommun och bedriver verksamhet för grundskolans årskurser 1-5 samt förskoleklass. Skolenheten leds av en rektor och en biträdande rektor och har vid granskningstillfället cirka 300 elever. Det är hög in- och utflytt bland eleverna på skolan så elevantalet varierar under ett läsår. Övervägande delen av skolans elever har svenska som andraspråk.